

Kłobuck, dnia 19 lutego 2019 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

w KŁOBUCKU

Wg. rozdzielnika

Nasz znak: PIWet.HŻ.40.12.2019

Dot. sprawy nr:

pismo z dnia:

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kłobucku, przesyła w załączeniu „Praktyczne wskazówki dla rolników w przypadku konieczności uboju zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią” przygotowaną w Głównym Inspektoracie Weterynarii oraz Procedurę „Ubój na użytek własny” przygotowaną w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Kłobucku, z prośbą o rozpropagowanie tych informacji wśród rolników poprzez sołtysów i inne formy komunikacji.

Załączniki:

Rozdzielnik:

1. Starosta Kłobucki
2. Burmistrz Miasta Kłobuck
3. Burmistrz Miasta Krzepice
4. Wójtowie Gmin: Lipie, Miedźno, Opatów, Panki
Popów, Przystajń, Wręczyca Wielka
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5. Izba Rolnicza Oddział w Częstochowie
Rada powiatu kłobuckiego
6. KRUS Oddział w Kłobucku

Z prośbą

[Signature]

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Kłobucku
dr n. wet. Janusz Związek

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kłobucku
ul. ks. kard. Wyszyńskiego 15, 42-100 Kłobuck

tel./fax : (34) 310-01-34, e-mail: sekretariat@piwklobuck.pl, www.piwklobuck.pl

Praktyczne wskazówki dla rolników w przypadku konieczności uboju zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią

Ubój z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią dotyczy sytuacji, gdy zdrowe zwierzę, np. świnia, owca, koza, krowa, czy koń, ulegnie wypadkowi, np. złamie kończynę, kręgosłup, lub też ulegnie innemu urazowi, który uniemożliwia mu naturalne poruszanie się i tym samym transport do rzeźni. W takiej sytuacji istnieje możliwość uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia.

Pytanie 1. Co należy zrobić, gdy zdrowe zwierzę ulegnie wypadkowi ?

W pierwszej kolejności należy jak najszybciej wezwać lekarza weterynarii zajmującego się leczeniem zwierząt gospodarskich, który stwierdzi czy zwierzę powinno być leczone, poddane ubojowi z konieczności, czy też uśmiercone.

Pytanie 2. Co należy zrobić, jeżeli wezwany lekarz weterynarii stwierdzi, że zwierzę może być poddane ubojowi z konieczności ?

a) Należy skontaktować się z najbliższą rzeźnią celem ustalenia, czy istnieje możliwość przyjęcia tuszy i narządów wewnętrznych zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności.

Tusza zwierzęcia wraz z przynależnymi do niej narządami wewnętrznymi musi być przewieziona do rzeźni, gdzie urzędowy lekarz weterynarii dokona badania poubojowego i wyda ocenę przydatności mięsa do spożycia przez ludzi. Wydanie takiej oceny jest warunkiem koniecznym wprowadzenia mięsa na rynek, tj. oferowania do sprzedaży i tym samym uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia.

b) Należy poddać zwierzę ubojowi z konieczności.

Pytanie 3. Kto może dokonać uboju z konieczności ?

Ubój z konieczności powinien być dokonany przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, tj. takie same jak w przypadku uboju zwierząt w rzeźni.

Pytanie 4. W jaki sposób i w jakich warunkach powinien odbyć się ubój z konieczności ?

W przypadku uboju zwierząt z konieczności poza rzeźnią posiadacz zwierząt jest zobowiązany do podjęcia wszelkich koniecznych działań, aby jak najszybciej dokonać uboju zwierzęcia, w tym dołożyć starań, aby podczas uboju i działań z nim związanych oszczędzić zwierzętom wszelkiego niepotrzebnego bólu, niepokoju i cierpienia.

Należy spełnić wymagania dotyczące ochrony zwierząt podczas uboju. Zwierzę powinno być ogłuszone i wykrwawione zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Rady nr 1099/2009 przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.

Po uboju tusza powinna być wykrwawiona. W miejscu dokonania uboju można również, pod nadzorem wezwanego lekarza weterynarii, usunąć z tuszy żołądek oraz jelita zwierzęcia. Usunięte narządy należy oznakować (w sposób umożliwiający ich identyfikację z daną tuszą) i wraz z tuszą przewieźć do rzeźni.

Pytanie 5. Jakie dokumenty muszą być dostarczone do rzeźni wraz z tuszą i narządami wewnętrznymi zwierzęcia ?

Do rzeźni wraz z tuszą i narządami wewnętrznymi zwierzęcia muszą być dostarczone następujące dokumenty:

- a) oświadczenie rolnika - stwierdzające tożsamość zwierzęcia oraz zawierające informacje na temat weterynaryjnych produktów leczniczych lub innych środków, jakie podawano zwierzęciu lub wobec niego stosowano, z wyszczególnieniem dat podawania i okresów karencji;
- b) zaświadczenie lekarza weterynarii - stwierdzające korzystny wynik badania przedubojowego, datę i czas przeprowadzenia tego badania, przyczynę dokonania uboju z konieczności oraz informację na temat leczenia, jakiemu poddane było to zwierzę.

Pytanie 6. W jakich warunkach tusza wraz z narządami wewnętrznymi zwierzęcia powinna być przewieziona do rzeźni ?

Tusza zwierzęcia wraz z przynależnymi do niej narządami wewnętrznymi powinna być przewieziona do rzeźni w warunkach higienicznych i najszybciej jak to możliwe. Jeżeli transport potrwa dłużej niż 2 godziny od chwili dokonania uboju zwierzęcia, należy zapewnić warunki chłodnicze dla przewożonej tuszy i narządów wewnętrznych. W przypadku, gdy warunki klimatyczne na to pozwolą, nie ma konieczności poddawania chłodzeniu tusz i narządów wewnętrznych.

Pytanie 7. Co się stanie jeśli lekarz weterynarii uzna, że nie może być przeprowadzony ubój z konieczności ?

Lekarz weterynarii może stwierdzić, że zwierzę powinno być leczone, albo uśmiercone.

W przypadku gdy podjęta jest decyzja o uśmierceniu zwierzęcia, to:

- 1) uśmiercanie przeprowadza lekarz weterynarii przez podanie środka usypiającego,
- 2) tusza może być:
 - a) poddana utylizacji lub
 - b) za zgodą urzędowego lekarza weterynarii przeznaczona do skarmiania mięsożernych zwierząt futerkowych (jeżeli chce się uzyskać taką zgodę, należy skontaktować się z powiatowym lekarzem weterynarii).

Ponadto, w przypadku zdrowych zwierząt kopytnych, które uległy wypadkowi, takich jak świnia, owca, koza lub cielę do 6 miesiąca życia, możliwe jest przeprowadzenie uboju zwierzęcia w celu pozyskania mięsa na własne potrzeby. Przy przeprowadzaniu takiego uboju nie jest konieczna obecność lekarza weterynarii, niemniej jednak pozyskane mięso nie może być oferowane do sprzedaży.

Pytanie 8. Co należy zrobić, jeśli nie znajdzie się rzeźni, który zgodziłaby się na przyjęcie tuszy wraz z narządami wewnętrznymi zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności ?

W tej sytuacji rolnik może zdecydować się na leczenie zwierzęcia, uśmiercenie go bądź przeprowadzenie uboju w celu pozyskania mięsa na własne potrzeby. Jeśli nastąpi śmierć zwierzęcia, zwłoki należy poddać utylizacji, w tym przypadku koszty utylizacji pokrywa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pytanie 9. Czy w każdym przypadku prawidłowo przeprowadzonego uboju z konieczności można zagwarantować, że zostanie uratowana wartość rzeźna zwierzęcia ?

Mięso pozyskane ze zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności, w każdym przypadku poddawane jest badaniu poubojowemu przeprowadzonemu przez urzędowego lekarza weterynarii w rzeźni. Badanie to ma na celu dokonanie oceny, czy mięso jest zdatne, czy też niezdatne do spożycia przez ludzi, zanim zostanie wprowadzone na rynek.

Wartość rzeźna zwierzęcia zostanie uratowana w przypadku, gdy tusza zostanie oceniona jako zdatna do spożycia przez ludzi.

Natomiast gdy tusza zostanie oceniona jako niezdatna do spożycia przez ludzi, poddawana jest utylizacji (kto ponosi koszt utylizacji zależy od umowy jaka została zawarta pomiędzy rolnikiem a podmiotem prowadzącym rzeźnię) bądź za zgodą urzędowego lekarza weterynarii przeznaczona jest do skarmiania mięsożernych zwierząt futerkowych.

Pytanie 10. Czy w przypadku uboju z konieczności wymagane jest powiadomienie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa?

W każdym przypadku przeprowadzenia uboju z konieczności zwierząt z gatunku bydło, owce, kozy lub świnię, konieczne jest powiadomienie o tym zdarzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Należy pamiętać, że ubój bydła, owcy lub kozy należy zgłosić w terminie 7 dni od dnia dokonania uboju z konieczności. Ubój świni należy zgłosić również w terminie 7 dni od dnia dokonania uboju z konieczności (art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. *o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt* – Dz. U. z 2017r. poz. 546 z późn.zm.). Natomiast na terenach objętych restrykcjami w związku z afrykańskim pomorem świń termin na przekazanie informacji wynosi 2 dni w przypadku uboju z konieczności świń (art. 12 ust. 3a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. *o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt* – Dz. U. z 2017 r. poz. 546 z późn.zm.).

Opracowano w:
Departamencie Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Procedura Ubój na użytek własny

Ubój zwierząt w gospodarstwie z przeznaczeniem na użytek własny podlega przepisom rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa na użytek własny (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 885). Poniżej przedstawiona najważniejsze, nie wszystkie przepisy, dotyczące uboju na użytek własny. Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku uboju w gospodarstwie (z wyłączeniem drobiu i zajęczaków), posiadacz zwierząt co najmniej na 24 godziny przed dokonaniem uboju zwierząt informuje powiatowego lekarza weterynarii, właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia uboju, o zamiarze jego przeprowadzenia. Informację tę należy przekazać do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Kłobucku lub urzędowemu lekarzowi weterynarii, który będzie przeprowadzał badanie na obecność włośni.

Powyższa informacja musi zawierać:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierząt poddawanych ubojowi, gatunek i liczbę zwierząt poddawanych ubojowi,
- 2) numer identyfikacyjny zwierzęcia lub zwierząt poddawanych ubojowi, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia,
- 3) miejsce i termin uboju, imię i nazwisko oraz adres osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju,
- 4) inne dane mające na celu ułatwienie kontaktu z informującym, w szczególności numer telefonu informującego.

Przy uboju zwierząt na terenie gospodarstwa muszą być spełnione wymagania określone w przepisach o ochronie zwierząt. Oznacza to, że ubój przeprowadzić może wyłącznie osoba posiadająca niezbędne kwalifikacje

W przypadku uboju cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz, informacja, o której mowa powyżej jest przekazywana **w formie pisemnego powiadomienia** zawierającego dodatkowo oświadczenie o zagospodarowaniu na własny koszt materiału szczególnego ryzyka - SRM (zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1069/2009). Wzór powiadomienia o zamiarze przeprowadzenia uboju cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny zawarty jest w załączniku 1. Wypełnione powiadomienie należy przekazać do Powiatowego Inspektoratu w Kłobucku bądź wypełnić na miejscu w siedzibie Inspektoratu.

Materiał szczególnego ryzyka stanowią: SRM	Bydło	Owce i kozy	
	do 6 miesięcy	do 12 miesięcy	od 12 miesięcy
Czaszka – łącznie z mózgiem i oczami			SRM
Migdałki	SRM		SRM
Jelita – od dwunastnicy do odbytnicy	SRM		
Jelito biodrowe (kręte)		SRM	SRM
Śledziona		SRM	SRM
Krezka	SRM		
Rdzeń kręgowy			SRM
Stałe UPPZ * powstające przy uboju i obróbce poubojowej mające kontakt z SRM	SRM	SRM	SRM

* uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego

Przekazanemu SRM do zakładu utylizacyjnego, ma towarzyszyć Dokument Handlowy na materiał kategorii 1.

W/w dokument handlowy musi być wystawiony w co najmniej w trzech egzemplarzach (jeden oryginał i dwie kopie). Oryginał musi towarzyszyć przesyłce do ostatecznego miejsca przeznaczenia. Zachowuje go odbiorca. Producent, hodowca, i przewoźnik muszą zachować po jednej kopii.

Dokument ten należy przechowywać w gospodarstwie celem okazania w trakcie kontroli Inspekcji Weterynaryjnej

Dokument handlowy, będący dowodem przekazania materiału SRM do utylizacji w uprawnionym do tego zakładzie utylizacyjnym, należy na wypadek kontroli przechowywać przez okres co najmniej dwóch lat.

Najbliższe zakłady utylizacyjne lub zbiornice uprawnione do odbioru materiału kategorii 1 (SRM) na terenie województwa śląskiego to:

EKO-STOK Sp. z o.o. PL 063721716-001 telefon: 86 270 11 47, 86 271 04 91

JASTA Sp. z o.o. PL 064942515-001 telefon: 44 681 75 86, 44 681 75 81

SARIA POLSKA Sp. z o.o. PL058045305-002 telefon: 12 387 30 65, 12 387 30 64

STRUGA S.A. PL 039539400-001 telefon: 52 351 10 39 52 351 25 24

ZR-P FARMUTIL HS S.A. PL061690436-002, telefon: 67 281 42 61, 67 281 42 73,

PL061690436-010 telefon: 16 622 70 52, 16 622 79 46

Uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego mogą być przekazane do innego zakładu utylizacyjnego.

WAŻNE!!

Bydło powyżej szóstego miesiąca życia nie może zostać poddane ubojowi na terenie gospodarstwa, a jedynie w uprawnionej do uboju rzeźni.

Ponadto, zgodnie z § 7 rozporządzenia MRiRW w sprawie wymagań weterynaryjnych przy uboju na użytek własny, mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso odstrzelonych dzików poddaje się badaniu na obecność włośni jedną z metod określoną w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1375 z dnia 10 sierpnia 2015 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (*Trichinella*) w mięsie (Dz. Urz. UE L 212 z 11.08.2015, str. 7)

albo metodą badania trychinoskopowego, na koszt:

1) posiadacza tego mięsa lub

2) podmiotu prowadzącego gospodarstwo, w którym dokonano uboju- w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1 rozporządzenia MRiRW w sprawie wymagań weterynaryjnych przy uboju na użytek własny

Próbki do badania mięsa posiadacz mięsa musi dostarczyć do urzędowego lekarza weterynarii – sposób pobierania próbek do badania mięsa na obecność włośni oraz zasady dostarczania próbek do urzędowego lekarza weterynarii określone są w załączniku nr 2. Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych nie może zostać spożyte ani przetworzone przed uzyskaniem zaświadczenia o przeprowadzeniu badania próbek mięsa. **Zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu próbek mięsa na obecność włośni należy przechowywać na wypadek kontroli przez okres dwóch lat.**

KARY PIENIĘŻNE

Zgodnie z § 1 pkt 39 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenie przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2017 r. poz.1182), za niespełnienie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa na użytek własny przewidziana jest kara pieniężna w wysokości od 100 do 2000 zł.

Ponadto, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie zwierząt poprzez przeprowadzanie uboju przez osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji, sprawa będzie musiała zostać przekazana organom ścigania.

Niezależnie od powyższego, w celu pozyskania mięsa na użytek własny, rolnik może przekazać zwierzę do uboju w najbliższej rzeźni, która przeprowadza tzw. „uboje usługowe”. Mięso zostanie wówczas w rzeźni poddane badaniu poubojowemu, mięso wieprzowe również badaniu na obecność włośni metodą wytrawiania. Jest to jednocześnie jedyna możliwość pozyskania mięsa w przypadku, jeśli rolnik nie jest w stanie zapewnić, aby ubój w gospodarstwie przeprowadzony został przez osobę posiadającą właściwe kwalifikacje.